

De taal van het 'nieuwe' christendom

Door Kevin Reeves & Lighthouse Trails Editors,
<https://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=27982>, 8-2-2020

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V. Update 7-4-2025 (kl. aanvul.)

Inleiding

Een aantal jaar geleden werd een boek uitgegeven door leiders van emerging church: Brian McLaren en Leonard Sweet. Het boek heette *A is for Abductive: the language of the emerging church*. Terwijl ze het alfabet doornamen, identificeerden de auteurs veel termen waarvan ze hoopten dat ze door de jongere generatie zouden worden opgepikt, waardoor een unieke “emerging” spirituele sfeer ontstond. Ze noemden het een “primer¹ met een missie”. [1] Die missie die McLaren, Sweet en andere gelijkgestemde veranderingsagenten omarmen, is erin geslaagd een nieuw soort “christendom” in te voeren dat geen bijbels christendom is, maar eerder een “Nieuw” christendom en dit doordringt nu de zalen van christelijke hogescholen, seminaries, evangelische kerken, kleine groepen, bedieningen en organisaties. We hebben in onderhavig boekje algemene termen en hun basisbetekenissen verzameld om de ware betekenis achter een aantal van de misleidende uitdrukkingen van het “nieuwe” christendom (d.w.z. de nieuwe spiritualiteit) te achterhalen.

Wat betekent dit?

“Daarom zal Mijn volk in ballingschap gaan: het heeft geen kennis. Zijn hooggeplaatsten zullen verhongeren, en zijn mensenmenigte zal van dorst versmachten” (Jesaja 5:13).

Veel verwarring heerst er in de kerk van vandaag. Vooral in het Westen staat het onderscheidingsvermogen onder christenen op een alarmerend laag peil. Zelfs echte gelovigen in Christus zijn op een dwaalspoor gebracht met betrekking tot de vooraanstaande plaats van de Bijbel en zijn meegesleurd in een oecumenische, interspirituele omgeving die zoveel onze huidige christelijke praktijk kenmerkt. Voormalige solide christelijke gemeenschappen zijn losgeraakt van de Schriftuurlijke ankerplaatsen en drijven nu op een eindeloze zee van ervaringsreligie. Anekdotische prediking heeft de aloude bijbelse uiteenzetting vervangen; gevoelens hebben voorrang op de Schrift; preekstoelcharisma, doordrenkt met moderne cultuur, bestuurt de gemeenten.

Voor christenen die de tijd waarin we leven begrijpen en die toegewijd zijn om het geloof te verdedigen en anderen te waarschuwen voor spirituele misleiding, ligt veel van de moeilijkheid om dit te realiseren in het feit dat de terminologie die wordt gebruikt door de nieuwe christendom/nieuwe spiritualiteit leiders en auteurs ofwel volledig nieuw is voor de bijbelse christen, ofwel dat de termen wel dezelfde gebleven zijn maar de definities veranderd zijn.

Onwetendheid over de plannen van de duivel is geen deugd. Dit is onze plicht: “Beijver u om uzelf welbeproefd voor God te stellen, als een arbeider die zich niet hoeft te schamen en die het Woord van de waarheid recht snijdt” (2 Timotheüs 2:15), en dat hij, naar behoren uitgerust zijnde, de waarheid spreekt voor de dwalende christen en hem helpt terug te keren naar de echte “aloude paden” (Jeremia 18:15) die God heeft gelegd vanaf de grondlegging van de wereld.

Elk van de definities van hiernavolgende termen is kort en verklaart op geen enkele manier de vaak ingewikkelde complexiteiten. Maar we hopen dat dit glossarium u zal helpen de natuur van de misleidende plannen van de vijand te begrijpen, en de bijbelse waarheid en het evangelie van Jezus Christus te onderscheiden.

---

¹ Primer: beknopte handleiding.

De Taal van de Nieuwe Spiritualiteit

Opmerking: de alfabetische volgorde is die van de Engelse termen, die ook behouden werden.

Absence of thought (Afwezigheid van gedachte): De mentale staat waarnaar wordt gezocht door mensen die contemplatief bidden of mediteren. Door een woord of zin te herhalen of te concentreren op de ademhaling of op een object, komt de geest in een veranderde staat van bewustzijn en wordt alle gedachte afwezig.

Alchemy (Alchemie): Een van de termen die in het populaire boek, *Jesus Calling*, wordt gebruikt is een oude mystieke kunst van het occulte. Webster's definitie gebruikt de woorden mystieke en syncretistische religie en astrologie om alchemie te beschrijven.

Alignment (Afstemming): Geestelijk gesproken, de wil in overeenstemming brengen met de visie en doelen van een religieuze organisatie of kerk.[2]

Alpha: Het is het doel van mediteerders om de alpha-toestand te bereiken waarin de geest zich in een soort neutrale trance of hypnotische sluimer bevindt.

Altered state of consciousness (Gewijzigde staat van bewustzijn): Een meditatieve of door drugs veroorzaakte niet-gewone gemoedstoestand. In een religieuze context, een toestand waarin de zoeker uit zijn normale denkprocessen wordt getrokken tot "zelfrealisatie" of contact met wat hij beschouwt als het goddelijke of de goddelijke wijsheid.

Ancient disciplines (Oude disciplines; zie ook Spiritual disciplines): Dit gaat niet over "oud" zoals in Bijbelse dagen, maar verwijst veeleer naar de Desert Fathers (Woestijnvaders: monniken en kluizenaars) die putten uit heidense religies en een oosterse-stijl meditatie begonnen te beoefenen.

Ancient future: zie Vintage faith

Ancient wisdom (Oude wijsheid): De veronderstelde wetten van het universum die, wanneer men ze onder de knie heeft, iemand in staat stellen zijn eigen realiteit te beheersen. Een ander woord voor metafysica of occultisme.

Aquarius/Aquarian age (Waterman/watermantijdperk): Teken van de dierenriem (zodiak) voorgesteld door de waterdrager of het Aardetijdperk geassocieerd met dit astrologische teken. De term New Age verwijst naar het komende Aquariustijdperk, dat bezig is met het vervangen van het Visentijdperk. Volgens astrologen constitueert elke 2000 jaar een tijdperk. New Agers voorspellen dat dit Aquariustijdperk een tijd van utopia zal zijn, wanneer de mens meer kennis zal krijgen van zijn veronderstelde inherente goddelijkheid.

As above, so below (Zoals boven, zo beneden): Deze term wordt gezien als de sleutel tot het ontsluiten van alle occulte oefeningen zoals beschreven in het New Age boek, *Zoals boven, zo beneden*. Het betekent dat God "in" alles is en de mens goddelijk is. Gebruikt in Eugene Petersons "Bijbel" *The Message* in het "Onze Vader" gebed. (Warren B. Smith legt deze term in meer detail uit in *Deceived on Purpose - Doelgericht Misleid*²).

At-one-ment; replaces atonement (Eenwording; vervangt verzoening): Deze term heeft niets te maken met de verzoening van Jezus Christus aan het Kruis; het is eerder het concept dat elke mens en alle schepping één zijn met elkaar. We zijn allemaal met elkaar verbonden omdat "God" door alles en iedereen stroomt.

Automatic writing (Automatisch schrijven): Wanneer iemand via een meditatieve oefening in een veranderde bewustzijnsstaat komt, fungeert hij of zij als een kanaal voor bovennatuurlijke entiteiten of spirituele gidsen (eigenlijk demonen), waardoor die entiteiten kunnen "dicteren", via pen en papier. Het is het opschrijven van wat die entiteiten communiceren.

Awakening (Ontwaken): Nieuwe Spiritualiteit voorstanders zeggen dat de mens ontwaakt tot het besef dat hij God is, dat in hem goddelijkheid is. Thomas Merton sprak over de mens die zich realiseerde wat er reeds is ("God"). Nieuwe spiritualiteitsleider Leonard Sweet plaatste dit op de cover van zijn boek *Nudge – Awakening Each Other to the God who's Already There*. Richard Foster ver-

---

² Zie de NL-versie: http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Doelgericht_Misleid.pdf

telde onderzoeker Ray Yungen ooit dat Thomas Merton “probeerde Gods volk te wekken” (door mystiek).

Be still (Wees stil): Overgenomen uit Psalm 46:10 (KJV): “Be still, and know that I am God” (HSV: “Geef het op en weet dat Ik God ben”). Degenen die contemplatief gebed bevorderen, gebruiken deze zin als onderdeel van hun meditatieve oefeningen, beweerend dat het vers een mandaat in de Bijbel is om de “stille” te beoefenen, terwijl in feite de Schrift in de context vertrouwen op de Heer betekent (zie HSV). Het heeft niets te maken met een meditatieve staat door het afsluiten van denkprocessen.

Breath prayer (Ademend gebed): Oefening bestaande uit het kiezen van een enkel woord of korte zin en het herhalen ervan in combinatie met ademhaling. Rick Warren moedigt het gebruik van ademend gebed aan in zijn zeer populaire boek, *The Purpose Driven Life*.

Catalyst (Katalysator): Pastors en leiders naar een “nieuw niveau” brengen (d.w.z. de oude paden verlaten en overgaan naar “nieuwe” innovatieve methoden en ideeën). Benadrukkend dat alles moet veranderen, en snel en dramatisch moet veranderen.

Centering/Centering prayer (Centreren/Centrender gebed): Nog een term voor meditatie (diep in je centrum gaan). Een soort meditatie die wordt gepromoot in veel mainline kerken onder het mom van bijbels gebed, maar dat in feite boeddhistisch of hindoeïstisch is. Larry Crabb vertelt de lezers in zijn boek *The Papa Prayer* dat hij veel baat heeft gehad bij centerend gebed. Helaas hebben christelijke leiders zoals Erwin Lutzer, James Kennedy en Jerry Falwell het boek van Crabb onderschreven.

Chakra's: Volgens New Agers zeven energiecentra in de mens, uitgelijnd langs de wervelkolom, en die zich openen tijdens het *kundalini-effect* in meditatie.

Channeling; zie ook Automatic writing (Kanaliseren; zie ook Automatisch schrijven): Veranderde staat van bewustzijn waarbij de channeler (kanaliseerder) zich openstelt voor inwoning door geesten, vaak de zo veronderstelde geesten van de doden of “oude meesters” (in feite demonen) die verborgen mysteries overbrengen. Het is handelen als een medium.

Christ-consciousness (Christusbewustzijn): Onderwezen door New Agers om in de staat van bewustzijn te komen die bereikt wordt door meditatie, waarin men zijn eigen goddelijkheid en eenheid met God realiseert, waardoor hij een “Christus” of een verlicht wezen wordt.

Christ follower (Christusvolgeling): Hoewel er op zich niets mis is met de term zelf, hebben nieuw christendom/nieuwe spiritualiteit voorstanders deze term misbruikt om te zeggen dat een “christen” een dogmatische, prekerige, onverschillige, irrelevante persoon is, terwijl een Christusvolgeling (in de nieuwe betekenis) niet predikt of een Bijbel meedraagt (waarvan ze zeggen dat dit ongelovigen/onkerkelijken ongemakkelijk maakt) maar eerder geïntegreerd is in de cultuur, en de cultuur absorbeert. Terwijl een waar christen apart is gezet, richt de Christusvolgeling zich op relaties, gemeenschap en sociale rechtvaardigheid, zo zeggen ze. Het is het idee dat je voor Jezus kunt gaan, maar je hoeft jezelf niet te identificeren als een christen of als een deel van de christelijke kerk.

Christian formation; see Spiritual formation (Christelijke vorming; zie Geestelijke vorming)

“Christian” yoga (“Christelijke” yoga): Sommigen beweren dat yoga kan worden geneutraliseerd door er een christelijke weergave van te maken. Maar zelfs hindoe-yogi's zeggen dat er niet zoiets bestaat als “christelijke” yoga omdat de oefeningen niet los kunnen worden gezien van de religieuze aspecten. Yoga is de hartslag van het hindoeïsme.

Civility (Beleefdheid): Kortom, niemand moet de overtuigingen van een ander uitdagen of in twijfel trekken. Ze zijn allemaal geldig.

Cloud of Unknowing (De wolk van het niet weten): Een antieke inleiding op contemplatief gebed geschreven door een anonieme monnik. Er staat: “Neem maar een klein woord, van één lettergreep in plaats van twee ... Met dit woord moet je elke soort van gedachte neerhalen onder de wolk van vergeten [cloud of forgetting]”.

Co-creator/Co-creation (Mede-schepper/mede-schepping): Volgens voorstanders van de nieuwe spiritualiteit/emerging church is de mens een mede-schepper met God, omdat de mens in bekwaamheden en natuur gelijk is aan God.

Colonialism (Kolonialisme): Een minachtende term die door Nieuwe Spiritualiteit-pleitbezorgers wordt gebruikt om diegenen te beschrijven die nog steeds vasthouden aan de “oude tijd religie”, die gezien wordt als verouderd, archaisch, irrelevant en onsuccesvol.

Common ground (Overeenstemming): Met behulp van het dialectische proces, een overeenkomst tussen mensen die “de uitersten verbetert”, met tolerantie voor diversiteit.[3] In de praktijk komt het tot een overeenstemming door middel van compromis. Een eengemaakte wereldreligie zal op deze manier worden bereikt.

Contemplative prayer (Contemplatief gebed): Verder gaan dan het normale denken door het gebruik van herhaalde gebedswoorden of -zinnen. Vergelijkbaar met het centreren van gebed in die zin dat dit het vrijmaken van de geest van bewust denken aanmoedigt, om een spirituele ontvankelijkheid voor God of het goddelijke te creëren.

Contextual theology (Contextuele theologie): De overtuiging dat de Bijbel op zichzelf niet vrijstaand is: andere factoren (cultuur, etniciteit, geschiedenis) moeten in overweging worden genomen, en met die factoren moet de boodschap van de Bijbel worden aangepast om geschikt te zijn.

Convergent: Een samenkomen of verenigen van ideeën. De grenzen die verschillende overtuigingen onderscheiden zijn verdwenen.

Conversation; or Conversation Journey (Conversatie; of Conversatiereis): Nieuwe volgelingen van het christendom verwerpen het idee dat de waarheid onveranderlijk is of dat we zekerheid kunnen hebben in het kennen van de waarheid; dus hebben ze “gesprekken” die altijd antwoorden zoeken maar ze nooit vinden. Zeker zijn van iets is arrogant, zeggen ze. Deze voortdurende conversatiereis omvat alle overtuigingen en ideeën; niets wordt afgewezen.

Cosmic Christ (Kosmische Christus): Alle wereldgodsdiensten zullen uiteindelijk door het “Kosmische Christus” principe worden verbonden, wat een andere term is voor het hogere zelf; dus is de Kosmische Christus de “Christus” in elke mens. De katholieke kerk heeft nu in haar catechismus het concept dat we allemaal Christussen zijn: zie

<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/RKK-mensIsGod.pdf>

Creative visualisation (Creatieve visualisatie): Een beeldvorming in de geest, vooral tijdens meditatie, van een gewenst object of een gebeurtenis, en dan de fysieke vervulling ervan verwachten. In eenvoudige bewoordingen is het een praktijk die zogenaamd de eigen realiteit creëert. Hoewel het heidens van oorsprong is, heeft deze praktijk zijn “christelijke” tegenhanger in verschillende aspecten van de charismatische/pinksterbeweging, met name in de Word of Faith, waarin geloofsproclamaties worden voorgeschreven met het visualiseren van het gewenste resultaat.

Critical mass (Kritische massa): Hoewel een wetenschappelijke term, wanneer het gaat over populaties van mensen, verwijst het naar “een explosie in het wereldwijde bewustzijn die de hele mensheid kan ‘aanraken’ of transformeren”.[4] Het idee is dat wanneer een bepaald kritisch aantal mensen allemaal hetzelfde bewustzijn deelt, dan verandering in het denken van alle mensen kan komen vanwege de kritische massa (zoals in een atoomexplosie). Een kritische massa hoeft geen meerderheid te zijn als het een massa is die krachtig genoeg is, maar eenheid is essentieel en dat geldt ook voor meditatie.

Cultural architect (Culturele architect): Een term voor het emerging church/progressief christendom voor pastor of leider met het idee dat deze culturele architecten verschillen van hun pastortegenhangers doordat ze in contact staan met de cultuur en relevant zijn.

Daniel plan: Saddleback Church’s tweeënvijftig weken spiritueel en fysiek gezondheids- en welzijnsprogramma. Voor het programma riep Warren de hulp in van drie artsen met New Age/holistische geneeskundige overtuigingen en leringen (Dr. Mehmet Oz, Dr. Daniel Amen en Dr. Mark Hymen).

Dark Night of the Soul (Donkere nacht van de ziel): Term bedacht door Johannes van het Kruis, dat een tijd van intense innerlijke crisis beschrijft waarin de zoekende zich ver van God voelt. Het is heel typerend voor contemplatieven om dit idee van spirituele droogte of leegte te gebruiken om volgelingen te overtuigen dat ze iets meer nodig hebben in hun relatie met God. Contemplatieven staan erop dat de “oude paden” niet meer werken.

De-construction (De-constructie): Het oude traditionele christendom ongedaan maken. In *A is for Abductive* zegt McLaren dat het “alles uit elkaar haalt wat een ‘pat and patent set’ van betekenissen vereist [d.w.z. doctrine] met als doel het opnieuw samen te stellen op nieuwe manieren [d.w.z., opkomende/nieuwe spiritualiteit]” (p. 95).

Desert Fathers (Woestijnvaders): Een groep antieke christelijke monniken die in wildernisgebieden in het Midden-Oosten woonden en contemplatief bidden beoefenden, meditatie technieken ontleenden uit hindoeïstische en boeddhistische bronnen. U zult vaak verwijzingen naar de Woestijnvaders vinden in contemplativiteit bevorderende boeken.

Dominionisme: De overtuiging dat Gods volk zal opstaan als overwinnaars en Satan en zijn volgelingen onder hun (niet van Christus) voeten zal plaatsen. Volgens dominionisten kan Christus niet terugkeren totdat dit is volbracht. De Opname wordt verdisconteerd als een mythe, met de verklaring dat Christus zal terugkeren, niet voor Zijn volk, maar eerder al in henzelf (geen fysieke terugkeer). De overwinnaars zullen dan een foutloze wereld aan Christus presenteren waar Hij dan zal regeren.

Ecstasy (Extase): De verwachte uitkomst van contemplatief gebed of meditatie waarbij de zoeker uit zichzelf wordt weggedragen naar een eenheid met het Goddelijke. Mensen zeggen dat ze een extase ervaren als vergelijking met niets dat ze ooit eerder hebben geweten. Ze ervaren een gevoel van eenheid met heel het leven en zijn overtuigd van hun eigen onsterfelijkheid. Dergelijke ervaringen doet hen terugkeren voor meer. Iemand gaat niet geloven dat hij of zij God is als deze zich niet voelt als God.

Oecumene: Het samensmelten van de verschillende christelijke denominaties en leerstellige overtuigingen, resulterend in een verwatering van het bijbelse geloof.

Emergent (Opkomend): De term emergent werd voor het eerst gebruikt door de groep (Brian McLaren, Tony Jones, Dan Kimball, Mark Driscoll, enz.) die oorspronkelijk Young Leaders Network heette. Toen ze Leadership Network verlieten om alleen te gaan, werden ze Emergent. Tegenwoordig worden de termen emergent en emerging vaak door elkaar gebruikt.

Emerging church (Opkomende kerk): Postmoderne gemeenten die een losse reeks doctrines volgen die een herdefiniëring van het christendom promoten en enkele of alle van de volgende dingen in hun gemeenschappen opnemen: rooms-katholieke mystiek en contemplatief gebed, oosterse meditatie technieken, heidense religieuze praktijken zoals het lopen van het labyrint, Lectio Divina, mantra, etc. Zeer oecumenisch. De nadruk ligt op sociale rechtvaardigheid en culturele relevantie in plaats van het Evangelie en het Woord van God. De nadruk ligt op een sociaal evangelie in tegenstelling tot een persoonlijk Evangelie.

Eucharist (Eucharistie): De kleine hostie (wafeltje) die wordt bediend tijdens het communiegedeelte van de katholieke mis. Wanneer hij wordt ingewijd door de priester, wordt de hostie naar men meent het letterlijke lichaam van Christus. Sommige emerging en evangelische kerken veranderen hun gemeenschapsdiensten in modificaties van de katholieke eucharistische mis.

Fractal: Direct gerelateerd aan wat de “nieuwe wetenschappen” van “Chaostheorie” en “Fractale theorie” worden genoemd. Verbonden met de occulte frase “zo boven, zo beneden”. Vermeld in het boek van William Paul Young, *The Shack* (NL: De Uitnodiging).

Fresh (Fris): Nieuwe Spiritualiteit voorstanders zeggen dat we God op nieuwe “frisse” manieren moeten zien. Rick Warren zegt dit in *The Purpose Driven Life*. Occultist Alice Bailey zegt dat het pad naar God gebaseerd zal zijn op “een nieuwe oriëntatie op goddelijkheid en op de acceptatie van het feit van dat God transcendent en immanent is in elke vorm van leven”. [5]

Fusion (Samensmelting/fusie): Een veel voorkomende term binnen de Nieuwe Spiritualiteit om een samensmelting van ideeën, overtuigingen en mensen te beschrijven.

Global P.E.A.C.E. plan (Wereldwijd vredesplan): Initiatief afkomstig van pastor Rick Warren van de Saddleback Church, waar daden van sociale rechtvaardigheid voorrang hebben op doctrine en geloofsovertuigingen.

God’s Dream (Gods droom): Een crossover-term die zowel door de New Age als de kerk wordt gebruikt en vaak verwijst naar het verlangen naar wereldvrede. Wanneer mensen van alle religies

voorbijgaan aan “leerstellige eigenaardigheden” en “verdeeldheidsdogma’s overstijgen”, kunnen ze “Gods Droom” voor wereldvrede bereiken.

Ground of All Being (Grond voor alle bestaan): New Ager Marilyn Ferguson schreef dat God in alles en iedereen is. God wordt beschreven als de universele “grond van alle bestaan”.

Higher Self (Hogere zelf): Verondersteld God-zelf in elke mens. New Agers proberen via meditatie contact te leggen met hun hogere zelf. Wordt ook het Christus-Zelf of het Ware Zelf genoemd. Brennan Manning hielp deze term in de evangelische kerk te brengen.

Holy laughter (Heilig lachen): Door voorstanders beschouwd als een teken van “opwekking”, is dit heilig lachen oncontroleerbaar gelach, vaak spontaan en in massa gemanifesteerd, dat losbarst in reactie op “de zalving” of de vermeende manifeste aanwezigheid van God.

Ignatius exercises (Ignatius-oefeningen): Meditatieve oefeningen genoemd naar Ignatius van Loyola, oprichter van de katholieke Jezuïetenorde.

Immanence (Immanentie): Het New Age-geloof dat God in iedereen is.

Incarnational³ (Incarnatieeel): Een term die wordt gebruikt om een emergent “progressieve” vorm van evangelisatie te beschrijven die zich richt op de behoeften van mensen, maar het belang van het delen van de evangelieboodschap bagatelliseert (omdat dat aanstootgevend kan zijn).

Individualism (Individualisme): Nieuwe Spiritualiteit pleit voor een hekel aan individualisme en zegt dat dit de oude manier is om dingen te bekijken. Nu moeten we collectief, verenigd zijn. Individuele relaties met Jezus Christus moeten worden vervangen door gemeenschappen waarin sociale rechtvaardigheid centraal staat.

Interspirituality (Interspiritualiteit): Het uitgangspunt dat goddelijkheid (God) *in* alle dingen is en de aanwezigheid van God *in* alle religies is; een verbinding van alle dingen, en door mystiek (d.w.z. meditatie) kan deze staat van goddelijkheid worden herkend. Bijgevolg een premisse gebaseerd op en bevestigd door een ervaring die optreedt tijdens een zelfhypnotische trance die iemand verbindt met een ongeziene wereld in plaats van met de gezonde leer van de Bijbel. Wayne Teasdale, een leekmonnik die de term interspiritualiteit bedacht, zegt dat interspirituality “de spirituele gemeenschappelijke grond is die bestaat onder de religies van de wereld”.

Jesus Prayer (Jezusgebed): Een populaire versie van dit gebed, vaak gebruikt in contemplatieve meditatie, is: “Heer Jezus Christus, Zoon van God, heb medelijden met mij, een zondaar”, vaak afgekort tot “Jezus”.

Kingdom Now (Koninkrijk nu): Een leer dat christenen consequent in bovennatuurlijke kracht moeten wandelen en het koninkrijk van Christus op aarde moeten vestigen. Er bestaat veel overlapping tussen Kingdom Now, Dominionism en Latter Rain-theologie.

Kingdom of God (Koninkrijk van God): New Spirituality gelooft dat het koninkrijk van God naar de aarde kan worden gebracht doordat de mensheid één wordt. Wanneer ze deze term gebruiken, bedoelen ze het niet in de zin dat de Bijbel het gebruikt, maar eerder is het een koninkrijk gebaseerd op de eenheid van de hele mensheid en de mens die zijn goddelijkheid realiseert. Er is geen Kruis in dit koninkrijk.

Kundalini: Krachtige energie geassocieerd met de chakra’s en veroorzaakt door meditatie. Van oorsprong hindoe. Kundalini-manifestaties omvatten oncontroleerbaar schudden, kronkelen, stuiptrekkingen, trance-toestanden, een gevoel van vuur of elektriciteit op of in het lichaam, zwijmelen, enz.

Labyrint: Een oud patroon, vaak opgebouwd uit stenen of cement, waarbij een cirkelvormig pad naar een centraal punt leidt. Afkomstig uit de Griekse mythologie, krijgen labyrinten een sterke aanhang onder beoefenaars van contemplatief gebed en worden ze een zichtbaar onderdeel van kerklandschap en architectuur. Zoekers van elk geloof worden aangemoedigd om de paden van het labyrint te bewandelen en te bidden voor een individuele ervaring met God. Lees het boekje van Carl Teichrib *The Labyrinth Journey* voor een volledige uitleg.

---

³ Zie <https://www.crossroad.to/Quotes/Church/post-modern/incarnational.htm>

Lectio Divina: Betekent “heilige lezing”. Deze contemplatieve gebedspraktijk wint aan populariteit binnen het evangelische/protestantse kamp. Het gaat vaak om het nemen van een enkel woord of een kleine zin uit de Schrift en het steeds weer herhalen van de woorden om “van God te horen”. Kortom, de Schrift wordt misbruikt als een hulpmiddel voor meditatie.

Making History (Geschiedenis maken): Een andere manier om te zeggen dat dingen moeten veranderen.

Mantra: Woord of woorden die stil of hardop worden herhaald om een veranderde staat van bewustzijn op te wekken. Een manier om gedachten uit te schakelen en de “stilte” binnen te gaan.

Maturity (Volwassenheid): Een term die door alle contemplatieven, zoals Richard Foster en Rick Warren, wordt gebruikt om de uitkomst te beschrijven van iemand die regelmatig contemplatief bidt. Ze zeggen dat de traditionele kijk op God iets onvolwassen of kinderachtig is, maar de contemplatieve kijk op God is volwassen. Met andere woorden, de mystieke kijk op God zal echte volwassenheid geven in tegenstelling tot een meer jeugdige of kinderachtige kijk op God.

Meditation (Meditatie): De meditatie waar de meesten van ons bekend mee zijn, houdt een diep, continu nadenken over iets in. Maar New Age-meditatie doet precies het tegenovergestelde. Het houdt in dat je jezelf van alle gedachten verlost om de geest tot rust te brengen door het in het equivalent van pauze of neutraal te zetten. Een vergelijking is die van het veranderen van een snel bewegende stroom in een stille vijver. Wanneer meditatie wordt gebruikt door de vrije stroom van denken af te remmen, houdt dit actieve gedachten tegen en veroorzaakt een verschuiving (shift) in het bewustzijn. Deze toestand moet niet worden verward met dagdromen, waarbij de geest stilstaat bij een onderwerp. New Age-meditatie werkt als een vasthoudmechanisme totdat de geest gedachteloos, leeg en stil wordt.

Meditation and contemplation, Biblical (Meditatie en contemplatie, Bijbels): Een normaal denkproces van nadenken over de dingen van God en bijbelse leringen.

Metaphysical (Metafysisch): Voorbij het fysieke rijk of behorend tot het bovennatuurlijke.

Mindfulness: een boeddhistische term uit *bhavana*. Het is de praktijk van meditatie. Het geeft de klassieke boeddhistische spirituele verlichting. Nu wordt het gebruikt op vrijwel elk gebied van menselijke inspanning: stressvermindering, onderwijs, medicijnen, posttraumatische stress en stress op de werkplek.

Missional, also Missional Church (Missionair, ook missionaire kerk): De term missies wordt vervangen; men streeft er nu naar het verbeteren van de samenleving door sociale rechtvaardigheid. Benadrukt niet meer evangelisatie voor de verlorenen. Benadrukt relevant en verbonden zijn met de cultuur.

Mysticism (Mysticisme): Een directe ervaring met het bovennatuurlijke rijk.

Namaste: Een groet die plaatsvindt aan het einde van elke yogasessie - wat betekent *de god in mij groet de god in jou*.

New age: In een religieuze context, een allesomvattende spiritualiteit, afkomstig uit oude heidense praktijken die specifieke “leerstellige” definities tart. Het is gericht op New Age-religie, waarin leringen en praktijken van vrijwel elke andere religie of niet-religie kunnen worden opgenomen, zoals boeddhisme, taoïsme, hindoeïsme, wicca, astrologie, alchemie, veganisme, homeopathische geneeskunde, tarotkaarten, kristalstaren, enz.

New Apostolic Reformation, NAR (Nieuw-Apostolische Reformatie, NAR): Leert dat er tegenwoordig apostelen en profeten in de kerk zijn die gelijk zijn aan of groter zijn dan de apostelen en profeten die de Bijbel hebben geschreven en dat de kerk zich aan hen moet onderwerpen om in de volheid van Christus te komen. Leringen omvatten verschillende graden van de Latter Rain, Five-Fold Ministry, Dominion en Kingdom Now theologieën.[6]

New Reformation (Nieuwe Reformatie): De emerging church zegt dat er om de 500 jaar een “nieuwe” reformatie is, en dat is nu aan de orde. Terwijl de laatste reformatie een breuk met de rooms-katholieke kerk was, zal deze nu een eenheid van alle geloofssystemen zijn. Wijlen emerging church leider Phyllis Tickle zei ooit dat Brian McLaren de volgende Luther is.[7]

New Thought (Nieuwe Gedachte): Beweging die klassieke occulte concepten probeert te combineren met christelijke terminologie. Twee voorbeelden zijn Christian Science en Unity Church.

Non-dualism (Non-dualisme): Ray Yungen zegt dat Satan de kloof tussen goed en kwaad probeert weg te werken. In de Nieuwe Spiritualiteit is er geen “dualisme” (goed en slecht, juist en fout, etc.).

Nonphysical guides (Niet-fysieke gidsen): Geestgidsen of zoals de Bijbel het noemt, opgeroepen geesten, in feite demonen.

Occult: Betekent “verborgen” en verwijst naar spirituele oefeningen die worden gebruikt om contact te leggen met het bovennatuurlijke rijk. De praktijk van metafysica doorheen de geschiedenis.

Oneness (Eenheid): God is in alles en iedereen.

Oneness Blessing (Eenheidszegen): Een poging om de Eenheidszegen voor miljoenen mensen over de hele wereld te brengen in de hoop het bewustzijn van mensen en dus de toestand van de planeet te veranderen. Deze Eenheidservaring vindt plaats wanneer een Gever van Eenheidszegen zijn of haar handen op het hoofd van een persoon plaatst (hoewel het ook kan worden verleend door oogcontact of zelfs eenvoudige intentie), en een gevoel van ontwaken tot eenheid wordt bijgebracht.[8]

Organic Church (Organische Kerk): Vaak een huiskerk of eenvoudige kerkbeweging genoemd; anders dan “naar de kerk gaan”. De organische kerk ziet zichzelf als nieuw, levendig en uniek, niet zoals de “verouderde” traditionele kerk.

Palms Down, Palms Up (Handpalmen neer, handpalmen omhoog): Een contemplatieve oefening waarbij men met gesloten ogen zijn handpalmen ophoudt om van God te ontvangen en zijn handpalmen naar beneden houdt om van het slechte in hem af te komen.

Panentheïsme: God is *in* alle dingen. God is zowel persoonlijk als *in* de hele schepping. Het is een universele visie die gelooft dat God in alle mensen is en dat op een dag de hele schepping van God zal worden gered en één met Hem zal zijn. Er is een fysieke dimensie maar God is ware essentie en echte identiteit.

Pantheïsme: God *is* alle dingen. Het universum en al het leven zijn met elkaar verbonden in een som. Deze som is de totale realiteit van God. Aldus worden mens, dieren, planten en alle fysieke materie als gelijk beschouwd. De veronderstelling is “alles is één”, en daarom is alles godheid.

Paradigm Shift (Paradigmaverschuiving): zie Shift

Postmodernisme: Een vloeiende term die een wereldbeeld aangeeft in direct verzet tegen de moraal, logica en maatschappelijke uitdrukking van de moderne wereld. Waarheid wordt gezien als een sociale constructie en is niet objectief of absoluut. In de emerging church wordt het gekenmerkt door een minachting voor zowel solide bijbelse exegese als rationeel theologisch discours, en een omhelzing van individuele ervaringen, verlangens of denkprocessen over objectieve waarheid. In de emerging geest is iemand altijd op zoek, maar vindt nooit. Twijfel wordt aangekondigd, terwijl zekerheid als arrogant wordt beschouwd. Van Dale zegt nog dit: “Afleiding van Du. *Postmoderne*, door de Du. filosoof Rudolf Pannwitz, in 1917 geïntroduceerd, maar pas eind de jaren (19)70 in het Eng. in de vorm *post-modernism* toegepast op de stromingen zoals hier bedoeld”

Practicing the presence of God (De aanwezigheid van God beoefenen): Overgenomen uit het gelijknamige boek van de antieke monnik Broeder Lawrence [17de eeuw]. Tegenwoordig wordt de uitdrukking gebruikt in combinatie met het beoefenen van contemplatief gebed. Gods aanwezigheid is niet langer gebaseerd op een persoonlijke relatie met Jezus Christus voor de wedergeboren gelovige, maar richt zich op het “oefenen” van Gods aanwezigheid door meditatieve oefeningen zoals Lectio Divina of centreren gebed.

Prayer of the heart (Gebed van het hart): Een andere term voor contemplatief gebed. Een overgang van doctrine naar mystiek. Henri Nouwen verklaarde: “De stille herhaling van een enkel woord kan ons helpen met de geest naar het hart af te dalen”. [9]

Prayer path: zie Labyrinth

Progressief: Een term die wordt gebruikt om de term emerging of emergent te vervangen, wat een type gevorderde christen betekent die de oude maffe manieren van traditioneel bijbels Christendom heeft afgeworpen.

Quantum-spirituality (Kwantumspiritualiteit): Wanneer de mens zijn fysieke grenzen en beperkingen overwint en een volledig gerealiseerd wezen wordt, ontwaakt tot het bewustzijn dat hij God is (ook Quantum Leap).

Red-letter christians (Rode letter christenen): Een term gepromoot door Tony Campolo en andere “progressieve” emerging figuren die zeggen dat ze de rode letters van Jezus in de Bijbel volgen. Ze richten zich primair op de woorden van Christus van liefde en vergeving, maar negeren Zijn woorden over oordeel, zonde en kwaad.

Reiki: Spirituele energie gekanaliseerd door iemand die afgestemd is op de Reiki-kracht. Letterlijk vertaald god-energie.

Replacement theology (Vervangingstheologie): De overtuiging dat de christelijke kerk Israël heeft vervangen, en dat Israël geen betekenis meer heeft vanuit een bijbels profetisch standpunt. Volgens deze opvatting was Gods belofte van een eeuwig verbond met Israël immers niet eeuwig.

Re-woorden: re-Jesus, re-imagine, rethink, re-form, re-invent (Opnieuw-woorden: opnieuw Jezus, opnieuw verbeelden, opnieuw denken, opnieuw vormen, opnieuw uitvinden): Woorden die suggereren dat het traditionele historische christendom verouderd is en opnieuw moet worden gecreëerd.

Sacred space (Heilige ruimte): Ofwel een fysieke plaats waar men zich gaat bezighouden met een mystieke praktijk, of de feitelijke stilte (staat van zijn) tijdens de mystieke ervaring.

Scripture engagement (Schriftuurlijke betrokkenheid): Omvat, wanneer gebruikt, vaak Lectio Divina. Biblegateway.com, een populaire online bijbelbron, promoot Lectio Divina door middel van “Schriftuurlijke betrokkenheid”.

Seeker-friendly (Zoekervriendelijk): Wanneer een kerk meer nadruk legt op het comfortabel maken van ongelovigen in de kerk en minder nadruk legt op het discipelen van gelovigen. Regelmatige leden worden vaak aangemoedigd om hun Bijbels thuis te laten, zodat “zoekers” zich niet ongemakkelijk voelen.

Self-centered (Zelfgericht): In de ogen van de New Age/New Spirituality leraren is iedereen die niet gericht is op het bewerkstelligen van wereldwijde eenheid en wereldvrede door interspiritualiteit egocentrisch. “Zelfgerichte” mensen geloven niet dat alle mensen met elkaar verbonden zijn met een god-energie in elke persoon. Zeggen dat God gescheiden is van de mens is “egocentrisch”. Rick Warren gebruikt deze term in zijn boek *The Purpose Driven Life* meerdere keren in de context van eenheid en vrede.

Self-realization (Zelfrealisatie): Volledig contact met het *hogere zelf*, resulterend in het kennen van zichzelf als God. De “verlichting” die optreedt, vaak tijdens meditatie, waarbij de beoefenaar zich bewust wordt van zijn goddelijkheid of zijn verbinding met het goddelijke.

Servant leadership (Dienend leiderschap): Er wordt tegenwoordig veel gesproken over mensen te leren om goede leiders te worden. In werkelijkheid worden mensen geleerd “goede” volgelingen te zijn die geen onderscheidingsvermogen beoefenen. De term (en het concept) wordt gebruikt om mensen verder aan te moedigen de leringen van de New Age/New Spirituality te accepteren.

Shift (Verschuiving): Het idee dat de kerk een radicaal andere kijk nodig heeft op het naderen tot en ervaren van God.

Silence, the (Stilte, de): De afwezigheid van normaal denken. Gebruikelijk in de hindoeïstische, boeddhistische en christelijke contemplatieve praktijk en het is naar men veronderstelt een staat die vaak bereikt wordt door meditatie, waar de beoefenaar in contact kan zijn met zijn hogere zelf, het universum of het goddelijke.

Slaughterhouse Religion (Slachthuisreligie): Het geloof dat een liefhebbende God zijn zoon nooit naar een gewelddadige (“slachthuis”) dood zou sturen in het belang van anderen. Het verwerpt het standpunt van plaatsvervangende verzoening (zie *Faith Undone* voor een heel hoofdstuk hierover).

Soaking of Soaking Prayer (Drenken of Drenkend Gebed): Een methode die vaak wordt gezien in charismatische opwekkingsbijeenkomsten. De deelnemer ontvangt de specifieke zalving die voorhanden is, gewoonlijk door het opleggen van handen en “drenkt” hem in de veronderstelde aanwezigheid van God. Manifestaties die samenhangen met drenkend gebed kunnen zijn: “slain in the spirit” (neergeslagen in de geest), oncontroleerbaar schudden of lachen, omgeven worden door een gevoel van zwaarte, spontane visioenen, veranderde bewustzijnstoestanden, enz.

Social justice and social Gospel (Sociale rechtvaardigheid en sociaal Evangelie): Dit verschuift de nadruk van bekering en geloof in Jezus Christus naar meer aardse ondernemingen zoals milieu, empowerment, werkgelegenheid, uitkeringen, gelijkheid en het opbouwen van programma’s gepromoot door wereldwijde elites om geselecteerde bevolkingsgroepen te begunstigen of te straffen als nodig voor hun “duurzame ontwikkeling” - een agenda die meer in overeenstemming is met die van een gemeenschapsorganisator dan een volgeling van Christus.[10]

Soul care (Zielezorg): Een andere term voor “spiritual direction” met als doel het vinden van de goddelijkheid die in elke persoon zit, door contemplatieve meditatie.

Source (Bron): Een overlappend woord dat zowel in de New Age als in de kerk wordt gebruikt als substituuat voor God.

Spiritual disciplines (Geestelijke disciplines): De veronderstelde disciplines die in Spiritual Formation (Spirituele vorming) worden gebruikt om meer Christus-gelijkend te worden. Kan vasten, gebed, goede daden omvatten en omvat altijd de “discipline” van contemplatief gebed (bijvoorbeeld: eenzaamheid en stilte). De Desert Fathers (Woestijnvaders) beoefenden op grote schaal zelfontkenning en disciplines, die zoals Paulus aangeeft in Kolossenzen 2:20-23 alleen “een schijnreden van wijsheid, door eigenwillige godsdienst en nederigheid” bieden.

Over spirituele disciplines en ascetisme

Als u dan met Christus de grondbeginselen van de wereld bent afgestorven, waarom laat u zich dan, alsof u nog in de wereld leeft, bepalingen opleggen ²¹ als: Pak niet, proef niet en raak niet aan? ²² Dit zijn allemaal dingen die door het gebruik vergaan; ze zijn ingevoerd volgens de geboden en leringen van de mensen. ²³ Deze dingen hebben wel een schijnreden van wijsheid, door eigenwillige godsdienst en nederigheid, en verachting van het lichaam, maar ze zijn zonder enige waarde en dienen tot verzadiging van het vlees. (Kolossenzen 2:20-23).

Spiritual director (Spirituele bestuurder): Iemand die mensen in de spirituele disciplines bevordert of begeleidt. Vaak dienend in christelijke retraitecentra of in dienst van christelijke hogescholen.

Spiritual formation (Spirituele formatie/vorming): Een beweging die een platform en een kanaal heeft voorzien waardoor contemplatief gebed de kerk is binnengekomen. Ontdek waar Spirituele formation wordt gebruikt en in bijna elk geval zal je merken dat contemplatieve spiritualiteit wordt gepromoot. In feite is contemplatieve spiritualiteit de hartslag van de spirituele formatiebeweging. In spirituele vorming wordt aangenomen dat als je bepaalde disciplines beoefent, je meer Christus-gelijkend zult worden.

Superconsciousness (Superbewustzijn): Kortom, het New Age concept van hoe men contact legt met God. Het woord *super* betekent groter of hoger. Dit rijk dat bestaat, is niet bekend middels de gewone vijf zintuigen, dus wanneer iemand er mee in contact komt, bereikt hij het ultieme bewustzijn. Dit is ook het rijk van “familiar spirits”⁴ (demonen). Deze term wordt gebruikt in het derde Harry Potter-boek in combinatie met meditatie en het *innerlijke oog* (van de chakra’s).

Synergy (Synergie): Samenwerken in eenheid om de spirituele evolutie van de mens tot stand te brengen.

⁴ Een familiar spirit is een demon die opgeroepen wordt door een medium.

Taizé: Taizé is een oecumenische interspirituele gemeenschap in Frankrijk. Taizé-aanbedding is een gebedsdienst bestaande uit meditatief zingen en periodes van stilte om een contemplatieve staat te bereiken.

Tantra (aka: tantrische seks): Tantra is de naam van de oude hindoeïstische heilige teksten die bepaalde rituelen en geheimen bevatten. Sommigen houden zich bezig met het opnemen van de energieën die in meditatie voortgebracht worden door de chakra's en deze te combineren met geslachtsgemeenschap om seksuele ervaringen te verbeteren.

Thin places (IJle plaatsen): Deze term is ontstaan in Keltische spiritualiteit (d.w.z. contemplatief) en ligt gealigneerd met pantheïsme. IJle plaatsen impliceren dat God in alle dingen is en dat de kloof tussen God, het kwaad, de mens en het universum kleiner wordt en uiteindelijk verdwijnt in meditatie.

Transformationeel: Vanuit een contemplatief oogpunt ervaart men transformatie door het beoefenen van de contemplatieve stilte. Deze transformatie is in feite een verandering van bewustzijn die wordt voortgebracht door het betreden van veranderde staten door meditatie. De focus wordt interspiritueel en universalistisch (zie Universalisme).

Tribal (In stamverband): Wordt gebruikt om uit te leggen dat iedereen zich in een andere stam bevindt (religieus geloofssysteem) en dat alle stammen legitiem zijn; we moeten elkaars stammen omhelzen.

True Self (Ware zelf): Bedrieglijk gebruikt door zowel de New Age als door velen in de kerk om je "innerlijke goddelijkheid", je "goddelijke zelf", te kenschetsen, waarvan ze zeggen dat die door meditatie kan worden bereikt.

Ultimate Reality (Ultieme realiteit): Boeddhistisch concept van God. Geestelijke aanwezigheid in alle dingen.

Universalisme: Het geloof dat de hele mensheid een positieve verbinding en relatie met God heeft of zal hebben. Een universalistisch geloofssysteem, of universalisme, stelt dat elk mens herenigd zal worden met God, of ze nu in Jezus Christus geloven of niet. Universalistische overtuiging omvat ook het idee dat ieder mens goddelijkheid of God in zich heeft.

Vintage faith or Vintage christianity (Antiek/oud geloof of Antiek/oud christendom): Een spiritualiteit die teruggaat naar vroegere praktijken, maar niet zo ver terug als de leer van de apostelen en Jezus in de Bijbel. Ze zeggen dat we alleen maar moeten terugkijken naar het katholicisme en de monniken en mystici uit de vroegere tijd.

Eindnoten:

1. http://www.brianmclaren.net/emc/archives/0310243564_samptxt.pdf, p. 17.
2. <http://web.archive.org/web/20080109201140/http://www.discernment-ministries.org/NEWAGETerms.htm>.
3. Ibid.
4. <http://lightshift.com/Inspiration/millennium.html>.
5. Alice Bailey, *The Reappearance of the Christ*, p. 150.
6. Sandy Simpson, the New Apostolic Reformation, November 2011: <http://www.echozoe.com/archives/2494>.
7. <http://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=3665>.
8. Caryl Matrisciana, "The Oneness Blessing—Pathway to Global Awakening": <http://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=201>.
9. Henri Nouwen, *The Way of the Heart* (San Francisco, CA: Harper, 1991), p. 81.
10. Paul Proctor, "Social Justice Is Not Christian Charity," <http://www.lighthouse trailsresearch.com/blog/?p=4193>.